

Ei R2015:01

Energimarknadsinspektionens föreskrifter om intäktsramar för elnätsföretag

Energimarknadsinspektionen
Box 155, 631 03 Eskilstuna
Energimarknadsinspektionen R2015:01
Författare: Semira Pandur, Dennis Jonsson
Copyright: Energimarknadsinspektionen
Rapporten är tillgänglig på www.ei.se

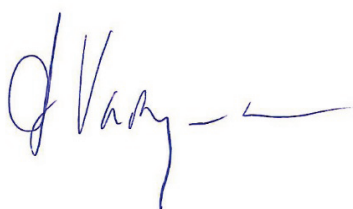
Förord

Energimarknadsinspektionen (Ei) har till uppgift att kontrollera att elnätsföretagen uppfyller sina skyldigheter enligt ellagen. Det finns ungefär 180 elnätsföretag i Sverige. Dessa har monopol inom sitt geografiska område. Eftersom det saknas konkurrens på elnätsmarknaden är den reglerad och Ei granskar att företagen inte tar ut för höga avgifter och att leveransen är av god kvalitet.

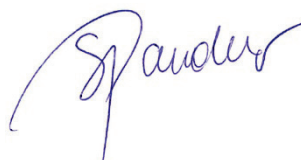
År 2012 infördes förhandsreglering av elnätsavgifterna. Det innebär att Ei har beslutat en ram för varje elnätsföretag som reglerar hur stora elnätsavgifter de totalt får ta ut av sina kunder under åren 2012-2015. Intäktsramen ska säkerställa att företagen får skälig täckning för sina kostnader och rimlig avkastning på det kapital som krävs för att driva verksamheten, samtidigt som kunderna ska försäkras rimliga avgifter.

I september 2014 beslutade regeringen om nya regler för förhandsregleringen genom förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag den s.k. intäktsramsförordningen. I förordningen bestäms flera viktiga principer och parametrar för hur förhandsregleringen ska utformas för åren 2016 och framåt. Förordningen innehåller även flera bemyndiganden till Ei. Med stöd av förordningen har Ei tagit fram nya föreskrifter. Denna rapport syftar till att underlätta förståelsen för och närmare förklara avsikten med de bestämmelser som ingår i föreskrifterna. Ei har som en del av arbetet inhämtat synpunkter från företrädare från elnätsföretag, kundrepresentanter och myndigheter.

Eskilstuna, januari 2015

Anne Vadasz Nilsson
Generaldirektör

Semira Pandur
Projektledare

Innehåll

1	Inledning.....	5
1.1	Bakgrund.....	5
1.2	Syfte.....	6
2	Beräkningsföreskriften.....	7
2.1	Bestämmelser om vilka kostnader som kan påverkas.....	7
2.2	Bestämmelser om vilket index som ska användas för omräkning av löpande påverkbara kostnader med hänsyn till förändringar i prisläget ..	8
2.3	Bestämmelser om beräkning av kapitalförslitning.....	8
2.3.1	Kapitalförslitning under anläggningens ekonomiska livslängd	9
2.3.2	Kapitalförslitning efter att den ekonomiska livslängden kommit till ända.....	12
2.4	Bestämmelser om hur anläggningstillgångarnas ålder ska bestämmas...	13
2.5	Bestämmelser om hur investeringar i befintliga anläggningar ska beaktas vid åldersbestämningen.....	14
2.5.1	Särskilt om metoder för värdering av investeringar	15
3	Rapporteringsföreskriften.....	17
3.1	Elnätsföretagen ska redovisa uppgifter om anläggningarnas ålder	17
3.1.1	Uppgifter om ingående kapitalbasen.....	17
3.1.2	Uppgifter om anläggningar som ingår i kapitalbasen som reservmaterial.....	20
3.2	Elnätsföretagen ska redovisa uppgifter om anläggningar som finansierats genom statligt stöd	21
3.3	Elnätsföretagen ska redovisa uppgifter om kostnader som finns redovisade bland löpande påverkbara kostnader men som beaktats vid åldersbestämningen	21
3.4	Affärsverket svenska kraftnät omfattas av Ei:s rapporteringsföreskrift ..	22
3.5	Elnätsföretagen ska dokumentera uppgifter om anläggningarnas ålder ..	22

1 Inledning

1.1 Bakgrund

År 2012 infördes förhandsreglering av elnätsavgifter. Detta innebär att en ram beslutas för varje elnätsföretag som reglerar hur stora elnätsavgifter de totalt får ta ut av sina kunder under en fyraårs period. Intäktsramen ska säkerställa att företagen får skälig täckning för sina kostnader och en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten, samtidigt som kunderna försäkras rimliga avgifter.

I april 2013 lämnade Ei förslag på lagändringar i ellagen till regeringen. Dessa förslag innebar i huvudsak fler normgivningsbemyndiganden till regeringen, och efter regeringens bemyndigande även till Ei, avseende hur intäktsramarna ska bestämmas. Anledningen till förslagen var att Ei ansåg att för många principer, detaljer och parametrar var lämnade att utvecklas i rättspraxis. Regeringen ansåg att det är angeläget att tydligare reglering är på plats inför beslut av intäktsram för den andra tillsynsperioden 2016-2019. Detta resulterade i en lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2014. Ändringen innebär att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Ei ska få meddela föreskrifter om beräkning av skäliga kostnader och beräkning av en rimlig avkastning i samband med att elnätsföretagens intäktsramar bestäms.

Regeringen uppdrog i januari 2014 till Ei att ta fram underlag som gör det möjligt att ta ställning till vilka ändringar som bör göras i förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (1997:857) den s.k. kapitalbasförordningen för det fall Ei:s förslag om normgivningsbemyndiganden antas av riksdagen. Ei lämnade förslaget i mars 2014 och i september 2014 beslutade regeringen om en ny förordning, förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag s.k. intäktsramsförordningen.

Regeringen har i intäktsramsförordningen fastställt viktiga principer och parametrar vid fastställandet av en intäktsram såsom användandet av den reala linjära metoden vid beräkning av kapitalkostnader samt fastställt att den ekonomiska livslängden för en anläggning för överföring av el ska antas vara 40 år och 10 år för övriga anläggningar. Regeringen har även meddelat ett antal bemyndiganden till Ei att utfärda föreskrifter avseende:

- 1 Vilka kostnader som nätkoncessionsinnehavaren kan påverka, s.k. påverkbara kostnader (4 §),
- 2 Vilket index som ska användas för att räkna om de påverkbara kostnaderna med hänsyn till förändringar i prisläget (4 §),
- 3 Beräkning av kapitalförslitning (10 §),
- 4 Hur investeringar som gäller befintliga anläggningar ska beaktas (12 §),
- 5 Hur anläggningstillgångarnas ålder ska bestämmas (12 §) och
- 6 Vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet (§ 17 p 2).

Ei har med utgångspunkt i ovanstående normgivningsbemyndiganden, punkt 1-5, meddelat föreskrifter (EIFS 2015:2) om skäligen kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för elnätsföretag (beräkningsföreskriften). I kapitel 2 beskrivs närmare hur Ei har använt de olika bemyndigandena.

För att Ei ska kunna pröva om elnätsföretagets förslag till intäktsram täcker skäligen kostnader för att bedriva elnätsverksamhet krävs uppgifter om företagets verksamhet. Elnätsföretagen rapporterar in sådana uppgifter till Ei i enlighet med Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek EIFS 2010:6, den s.k. inrapporteringsföreskriften. Inrapporteringsföreskriften behöver ändras med anledning av de nya förordningsbestämmelserna som innebär att kapitalförslitningen ska beräknas med hänsyn tagen till anläggningarnas ålder. Företagen är inte skyldiga att lämna uppgifter om anläggningarnas ålder enligt inrapporteringsföreskriften. SvK omfattades inte av den tidigare inrapporteringsföreskriften men i och med att det inte längre finns några särskilda bestämmelser gällande SvK i intäktsramsförordningen omfattas även de av Ei:s föreskrifter (EIFS 2015:1) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften). De huvudsakliga ändringarna i rapporteringsföreskriften beskrivs i kapitel 3 i denna rapport.

1.2 Syfte

Denna rapport syftar till att underlätta förståelsen för och närmare förklara avsikten med de bestämmelser som ingår i Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2015:2) om beräkning av skäligen kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram (beräkningsföreskriften) samt Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2015:1) om elnätsföretags förslag till intäktsram och om insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

2 Beräkningsföreskriften

2.1 Bestämmelser om vilka kostnader som kan påverkas

Ei har enligt 4 § intäktsramsförordningen möjlighet att meddela föreskrifter om vilka kostnader som elnätsföretaget kan påverka, dvs. vilka kostnader som i regleringen ska anses som påverkbara kostnader.

Bestämmelsen har betydelse för vilka kostnader som företagen själva kan påverka och som ska omfattas av effektiviseringskrav vid fastställande av intäktsramen.

Vilka löpande kostnader som ska anses påverkbara har fastställts genom att det i 2 § beräkningsföreskriften anges vilka löpande kostnader som inte är påverkbara. Denna metod har använts eftersom de opåverkbara kostnaderna är färre och därmed enklare att räkna upp utan att riskera att missa någon kostnadspost.

De kostnader som elnätsföretagen kan påverka är löpande kostnader som inte är:

1. kostnader för nätförluster, fördelat på inköp och egen produktion,
2. kostnader för abonnemang till överliggande och angränsande nät,
3. kostnader för anslutningar till överliggande och angränsande nät,
4. kostnader för ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857) och
5. kostnader för myndighetsavgifter enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet.

De opåverkbara kostnaderna som framgår av punkt 1, 2, 4 och 5 är samma kostnader som bedömts och redovisats som opåverkbara kostnader för lokal- och regionnätsföretagen inför den första tillsynsperioden 2012-2015.

Kostnader för anslutningar till överliggande och angränsande nät enligt punkt 3 har tidigare inte varit specificerade som opåverkbara kostnader inför den första tillsynsperioden. Det har därför rått en viss osäkerhet kring hur dessa kostnader har hanterats av företagen. I kontakt med företagen har det framkommit att dessa kostnader inte är så vanligt förekommande men bedömningen är att det ändå behöver regleras. Det finns skäl att anta att en del företag som har haft sådana kostnader har redovisat dessa som opåverkbara under kostnader för abonnemang till överliggande och angränsande nät. Ei har bedömt att företagen inte kan påverka kostnader för anslutningar till överliggande och angränsande nät och dessa ska därmed i regleringen betraktas som löpande opåverkbara kostnader.

Även andra kostnader som SVK har kan anses vara opåverkbara. Exempel på sådana kostnader är kostnader för motköp som de andra elnätsföretagen inte har. Ei får slutligen ta ställning till vilka kostnader som är opåverkbara i SvK:s beslut om intäktsram.

2.2 Bestämmelser om vilket index som ska användas för omräkning av löpande påverkbara kostnader med hänsyn till förändringar i prisläget

De löpande påverkbara kostnaderna bedöms med grund i elnätföretagets historiska påverkbara kostnader. De kostnader som elnätsföretaget kan påverka är sådana kostnader som kan ändras genom företagets egna beslut och affärsmässiga avtal. För att kostnader från olika år ska kunna hanteras vid beräkning av intäktsramarna behöver dessa justeras till samma penningvärde. Ei har enligt 4 § intäktsramsförordningen möjlighet att föreskriva om vilket index som ska användas vid omräkning av löpande påverkbara kostnader med hänsyn tagen till förändringar i prisläget.

Statistiska Centralbyrån (SCB) har tagit fram faktorprisindex för elnätsverksamhet för stam-, region- och lokalnätsverksamhet. Indexet består av tre delindex, drift och underhåll-opåverkbart, drift och underhåll påverkbart samt kapitalkostnader. Delindexet *drift- och underhåll, påverkbart* har använts vid omräkning av löpande påverkbara kostnader till 2010 årsprisnivå i samband med beräkning av intäktsramar för tillsynsperioden 2012 - 2015. Delindexet har inte överklagats.

Vid omräkning av löpande påverkbara kostnader ska nedanstående index tillämpas för varje typ av nätverksamhet:

- drift- och underhåll, påverkbart stamnät för SvK
- drift- och underhåll, påverkbart regionnät för regionnätsföretag och
- drift- och underhåll påverkbart, lokalnät för lokalnätsföretag.

2.3 Bestämmelser om beräkning av kapitalförslitning

Ei har enligt 10 § intäktsramsförordningen fått bemyndigande att närmare föreskriva om beräkningen av kapitalförslitningen. Detta gäller både beräkningen av kapitalförslitningen under den ekonomiska livslängden samt beräkningen av kapitalförslitningen efter att den ekonomiska livslängden kommit till ända.

Av 10 § intäktsramsförordningen framgår att vid beräkning av en rimlig avkastning ska den del av kapitalkostnaderna som motsvarar kapitalförslitning beräknas som en fast andel av nuanskningsvärdet. Den fasta andelen ska i sin tur beräknas utifrån tillgångens ekonomiska livslängd. Detta innebär att de årliga avskrivningarna i förhållande till nuanskningsvärdet ska vara lika stora över hela anläggningens livslängd. Därmed ska en linjär metod för fördelning av kapitalkostnaderna tillämpas. Av intäktsramsförordningen framgår också att den ekonomiska livslängdens ska uppgå till 40 år avseende anläggningar för överföring av el och 10 år för övriga anläggningar.

Intäktsramsförordningen anger även att kapitalförslitning ska beräknas även efter att den ekonomiska livslängden gått till ända. Kapitalförslitningen ska då beräknas utifrån anläggningarnas ålder. Kapitalförslitningen ska dock inte beräknas på anläggningar för överföring av el som är äldre än 50 år eller på övriga anläggningar som är äldre än 12 år. Detta innebär att kapitalförslitning ska beräknas i ytterligare 10 år för anläggningar för överföring av el respektive

ytterligare 2 år för övriga anläggningar efter att den ekonomiska livslängden har kommit till ända.

Eftersom beräkningen av kapitalförslitningen under den ekonomiska livslängden i huvudsak framgår av förordningen innebär Ei:s bemyndigande endast att vissa preciseringar ska införas i föreskriften så att beräkningen blir komplett. För att kunna beräkna kapitalförslitningen behöver det preciseras från vilken tidpunkt denna ska börja beräknas.

Vad gäller beräkning av kapitalförslitning efter den ekonomiska livslängden kommit till ända framgår det i förordningen att kapitalförslitningen ska beräknas utifrån anläggningens ålder. Detta innebär att kapitalförslitningen under denna period inte kommer att vara lika stor över alla år. Ei:s föreskrifter ska precisera mer exakt hur kapitalförslitningen ska beräknas under denna period.

2.3.1 Kapitalförslitning under anläggningens ekonomiska livslängd

Av intäktsramsförordningen framgår att om en anläggningstillgång börjar användas av nätkoncessionshavaren under tillsynsperioden ska tillgången ingå i kapitalbasen från det halvårsskiftet som följer på den tidpunkt då tillgången började användas. Exempelvis ska en anläggning som började användas under februari ingå i kapitalbasen från 1 juli samma år eller om en anläggning började användas under oktober ska anläggningen ingå i kapitalbasen från den 1 januari det nästkommande året. Det är först när anläggningen ingår i kapitalbasen som anläggningen genererar kapitalkostnader. Detta innebär att kapitalförslitning börjar räknas från den tidpunkt då anläggningen ingår i kapitalbasen.

Bestämmelserna om när en anläggningstillgång ska börja ingå i kapitalbasen infördes i kapitalbasförordningen inför den första tillsynsperioden (2012-2015). I och med detta ska kapitalförslitning beräknas halvårsvis för alla anläggningar som anskaffats efter den 1 januari 2011. Det mest korrekta vore att beräkna kapitalförslitningen för alla anläggningar på samma sätt dvs. att kapitalförslitningen beräknas från det halvåret som följer på den tidpunkt då anläggningen började användas. Detta skulle emellertid kräva att samtliga anläggningar åldersbestäms per halvår. Ei anser inte att det är lämpligt att anläggningarna som är anskaffade före år 2011 ska åldersbestämmas per halvår utan att det är tillräckligt att åldersbestämning görs per helår. För anläggningar som började användas från och med år 2011 börjar kapitalförslitningen att räknas från den nästkommande perioden, dvs. halvåret efter anläggning började användas. För att samma princip ska tillämpas även för anläggningar där åldersbestämningen sker årsvis ska kapitalförslitningen börja räknas från den 1 januari det kalenderår som infaller efter det kalenderår då anläggningen började användas.

Ei föreskriver att kapitalförslitningen för anläggningar som började användas innan den 1 januari år 2011 ska börja beräknas från den 1 januari året efter det år då anläggningen började användas och att kapitalförslitningen för övriga anläggningar ska beräknas från det halvårsskifte som följer på den tidpunkt som tillgången började användas. Detta framgår av 4 § beräkningsföreskriften.

Nedan följer några exempel på beräkningen av kapitalförslitningen. Exempelen visar även hur den andra delen av kapitalkostnadsberäkningen, dvs. hur kapitalbindningen beräknas. Vid beräkning av kapitalbindning i exemplen används en kalkylränta på 6 procent.

Exempel 1 – En anläggning som används för överföring av el och är värderad till 1 000 tkr började användas under hösten år 2015

Tabell 1 Kapitalkostnadsberäkning för en anläggning som började användas under hösten år 2015

År	H1	H2
2016	Kapitalförslitning $(1000 / 40) / 2 = 12,5$	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000 * ((40-0) / 40) * 6\%) / 2 = 30$	$(1000 * ((40-0) / 40) * 6\%) / 2 = 30$
2017	Kapitalförslitning $(1000 / 40) / 2 = 12,5$	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000 * ((40-1) / 40) * 6\%) / 2 = 29,25$	$(1000 * ((40-1) / 40) * 6\%) / 2 = 29,25$
2018	Kapitalförslitning $(1000 / 40) / 2 = 12,5$	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000 * ((40-2) / 40) * 6\%) / 2 = 28,5$	$(1000 * ((40-2) / 40) * 6\%) / 2 = 28,5$
2019	Kapitalförslitning $(1000 / 40) / 2 = 12,5$	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000 * ((40-3) / 40) * 6\%) / 2 = 27,75$	$(1000 * ((40-3) / 40) * 6\%) / 2 = 27,75$
	Kapitalkostnad $12,5+30+12,5+29,25+12,5+28,5+12,5+27,75 = 165,5$	$12,5+30+12,5+29,25+12,5+28,5+12,5+27,75 = 165,5$
2016-2019	Kapitalkostnad $165,5 + 165,5 = 331$	

Exempel 2 – En anläggning som används för överföring av el och är värderad till 1 000 tkr började användas under våren år 2016

Tabell 2 Kapitalkostnadsberäkning för en anläggning som började användas under våren år 2016

År	H1	H2
2016	Kapitalförslitning $(0/40)/2 = 0$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(0*6\%)/2 = 0$	$(1000*((40-0)/40)*6\%)/2 = 30$
2017	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-0)/40)*6\%)/2 = 30$	$(1000*((40-1)/40)*6\%)/2 = 29,25$
2018	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-1)/40)*6\%)/2 = 29,25$	$(1000*((40-2)/40)*6\%)/2 = 28,5$
2019	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-2)/40)*6\%)/2 = 28,5$	$(1000*((40-3)/40)*6\%)/2 = 27,75$
	Kapitalkostnad $0+0+12,5+30+12,5+29,25+12,5+28,5 = 125,25$	$12,5+30+12,5+29,25+12,5+28,5+12,5+27,75 = 165,5$
2016-2019	Kapitalkostnad $125,25 + 165,5 = 290,75$	

Exempel 3 – En anläggning som används för överföring av el och är värderad till 1 000 tkr började användas under år 1999.

Tabell 3 Kapitalkostnadsberäkning för en anläggning som började användas under år 1999

År	H1	H2
2016	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-16)/40)*6\%)/2 = 18$	$(1000*((40-16)/40)*6\%)/2 = 18$
2017	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-17)/40)*6\%)/2 = 17,25$	$(1000*((40-17)/40)*6\%)/2 = 17,25$
2018	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-18)/40)*6\%)/2 = 16,5$	$(1000*((40-18)/40)*6\%)/2 = 16,5$
2019	Kapitalförslitning $(1000/40)/2 = 12,5$	$(1000/40)/2 = 12,5$
	Kapitalbindning $(1000*((40-19)/40)*6\%)/2 = 15,75$	$(1000*((40-19)/40)*6\%)/2 = 15,75$
	Kapitalkostnad $12,5+18+12,5+17,25+12,5+16,5+12,5+15,75 = 117,5$	$12,5+18+12,5+17,25+12,5+16,5+12,5+15,75 = 117,5$
2016-2019	Kapitalkostnad $117,5 + 117,5 = 235$	

2.3.2 Kapitalförslitning efter att den ekonomiska livslängden kommit till ända

Kapitalförslitningen ska i enlighet med 10 § intäktsramsförordningen efter den ekonomiska livslängden kommit till ända beräknas utifrån anläggningens ålder vilket innebär att den inte ska vara lika stor över alla år. Av 11 § intäktsramsförordningen framgår även att kapitalförslitningen inte ska beräknas för en anläggning för överföring av el som är äldre än 50 år och inte heller för övriga anläggningar som är äldre än 12 år.

Enligt intäktsramsförordningen ska kapitalförslitningen efter att den ekonomiska livslängden kommit till ända beräknas utifrån anläggningens ålder där anläggningens ålder får avse antal år som kapitalförslitning har beräknats. Anläggningens ålder används även i bestämmelsen om anläggningar som är 38 år och anläggningar där ålder saknas. I dessa fall ska anläggningens ålder anses vara 38 år vid utgången av år 2015. I konsekvensutredningen till förordningen framgår det att denna regel innebär att anläggningen ska genererar kapitalkostnader under ytterligare två år av anläggningens ekonomiska livslängd, dvs. år 39 och år 40. Detta innebär att kapitalförslitningen under den ekonomiska livslängden beräknas för 40 år och därmed är anläggningen 40 år vid utgången av den ekonomiska livslängden.

Vidare ska kapitalförslitningen det första året efter att kapitalförslitningen har kommit till ända dvs. det 41 året beräknas till $1/41$ av nuanskaffningsvärdet, det 42 året till $1/42$ osv. Kapitalförslitningen ska inte beräknas för anläggningar som är äldre än 50 år vilket innebär att kapitalförslitningen för det sista året beräknas till $1/50$.

För övriga anläggningar ska kapitalförslitningen motsvara $1/10$ av nuanskaffningsvärdet per år under den ekonomiska livslängden dvs. i 10 år. Efter detta ska kapitalförslitningen beräknas utifrån anläggningens ålder. Kapitalförslitningen ska inte räknas för övriga anläggningar som är äldre än 12 år. Ei anser att det är rimligt att kapitalförslitningen det 11 året beräknas till $1/11$ samt det 12 året beräknas till $1/12$ av nuanskaffningsvärdet.

Nedan följer ett exempel för att visa hur kapitalförslitningen ska beräknas efter att anläggningens ekonomiska livslängd (40 år) kommit till ända. Exemplet visar även hur den andra delen av kapitalkostnadsberäkningen, dvs. hur kapitalbindningen beräknas. Vid beräkning av kapitalbindning antas kalkylräntan vara 6 procent.

Exempel 4 – En anläggning som används för överföring av el och är värderad till 1 000 började användas under år 1967. Eftersom anläggningen i detta exempel är äldre än 38 år kommer anläggningen dock att antas vara 38 år vid utgången av år 2015.

Tabell 4 Kapitalkostnadsberäkning för en anläggning som började användas under år 1967

År		H1	H2
2016	Kapitalförslitning	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$
	Kapitalbindning	$(1000 * ((40-38) / 40) * 6\%) / 2 = 1,5$	$(1000 * ((40-38) / 40) * 6\%) / 2 = 1,5$
2017	Kapitalförslitning	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$	$(1000 / 40) / 2 = 12,5$
	Kapitalbindning	$(1000 * ((40-39) / 40) * 6\%) / 2 = 0,75$	$(1000 * ((40-39) / 40) * 6\%) / 2 = 0,75$
2018	Kapitalförslitning	$(1000 / 41) / 2 = 12,2$	$(1000 / 41) / 2 = 12,2$
	Kapitalbindning	$(1000 * ((41-40) / 41) * 6\%) / 2 = 0,73$	$(1000 * ((41-40) / 41) * 6\%) / 2 = 0,73$
2019	Kapitalförslitning	$(1000 / 42) / 2 = 11,9$	$(1000 / 42) / 2 = 11,9$
	Kapitalbindning	$(1000 * ((42-41) / 42) * 6\%) / 2 = 0,71$	$(1000 * ((42-41) / 42) * 6\%) / 2 = 0,71$
		Total kapitalkostnad 12,5+1,5+12,5+0,75+12,2+0,73+11,9+0,71 = 52,79	Total kapitalkostnad 12,5+1,5+12,5+0,75+12,2+0,73+11,9+0,71 = 52,79
2016- 2019	Kapitalkostnad	52,79 + 52,79 = 105,58	

2.4 Bestämmelser om hur anläggningstillgångarnas ålder ska bestämmas

Ei får i enlighet med 12 § intäktsramsförordningen meddela ytterligare föreskrifter om hur anläggningstillgångarnas ålder ska bestämmas. Av samma paragraf i förordningen framgår även att en anläggning för överföring av el vid beräkningen av intäktsramen ska anses vara 38 år om anläggningen då är äldre eller om åldersuppgift saknas.

I första hand ska företaget redovisa uppgifter om exakt år då anläggningen ursprungligen började användas. I de fall då företaget inte vet exakt vilket år en anläggning började användas, men ändå har andra uppgifter om under vilken tidsperiod en anläggning har börjat användas anser Ei att det är skäligt att dessa uppgifter ligger till grund för åldersbestämningen. Alternativet är att anläggningen bedöms vara 38 år gammal eller att företagen efterforskar uppgifter om exakta år då anläggningen började användas. Reglerna syftar till att dels underlätta för företagen och dels att minska företagens kostnader för framtagandet av åldersuppgifter. Beräkningsföreskriften ger därför möjligheten att göra en alternativ åldersbestämning som utgår från att det finns uppgifter om ett ungefärligt år då en anläggning började användas. För anläggningstillgångar där det inte finns uppgifter om vilket år anläggningen började användas, men där det framgår att anläggningen började användas under en viss tidsperiod får åldern bestämmas till det första året i tidsperioden.

Ett exempel på tillämpning är ett företag som saknar uppgift om ålder på en anläggning men som har uppgift om att det bostadsområde där anläggningen är belägen anslöts till elnätet mellan år 1990 och 1995. Företaget redovisar då som år då anläggningen ursprungligen började användas tidsperioden 1990-1995. Ei kommer att i sina beräkningar att betrakta det första året i den redovisade tidsperioden som år då anläggningen började användas.

Det bör observeras att en tidsperiod blir aktuell att tillämpa endast om det utifrån de uppgifter som finns inte går att fastställa vilket år anläggningen började användas. Om de uppgifter som finns är tillräckliga för att avgöra vilket år anläggningen började användas ska det året tillämpas. Företaget ska i sin ansökan till Ei ange åldern utifrån företagets bedömning av de uppgifter om åldern som finns och regelverket, dvs. företaget ska bedöma om uppgifterna är tillräckliga för att tillämpa tidsperiod eller inte. Ei kan sedan vid tillsyn granska företagets uppgifter avseende anläggningarnas ålder.

Bestämmelsen avseende åldersbestämmande framgår av 5 § beräkningsföreskriften.

2.5 Bestämmelser om hur investeringar i befintliga anläggningar ska beaktas vid åldersbestämningen

Ei får i enlighet med 12 § intäktsramsförordningen meddela föreskrifter om hur investeringar som gäller befintliga anläggningar ska beaktas vid åldersbestämningen. Ei:s bestämmelse avseende investeringar i befintliga anläggningar framgår av 7 § beräkningsföreskriften.

Av bestämmelsen framgår att delvisa investeringar ska påverka anläggningens ålder utifrån hur stor del av det totala nuanskaffningsvärdet för anläggningen som nuanskaffningsvärdet på investeringen motsvarar.

Av bestämmelsen framgår vidare att nuanskaffningsvärdet på investeringen i första hand ska beräknas med grund i utgiften för att förvärva eller tillverka den delen av anläggningstillgången då den började användas i nätverksamheten, med hänsyn tagen till förändring i prisläget. Om det saknas förutsättningar att beräkna ett nuanskaffningsvärde på den delvisa investeringen enligt andra stycket ska nuanskaffningsvärdet beräknas utifrån anläggningstillgångens bokförda värde. Om anläggningen inte har något bokfört värde får nuanskaffningsvärdet istället bestämmas till vad som är skäligt med hänsyn till tillgångens beskaffenhet.

Bestämmelsen blir aktuell i följande fall. Om en anläggning har byggts upp succesivt och började användas vid flera olika tillfällen uppstår frågan om hur detta ska beaktas vid åldersbestämningen av anläggningen. Samma fråga uppstår även när en anläggning ursprungligen byggts och började användas under ett visst år men där reinvesteringar i delar av anläggningar gjorts genom åren.

Det första som behöver göras är att reda ut när delinvesteringen har skett samt beräkna nuanskaffningsvärdet för denna. Sedan beräknas hur stor del av det totala nuanskaffningsvärdet för anläggningen som nuanskaffningsvärde för investeringen utgör. Det värdet utgör i sin tur grund för fördelningen av anläggningens ålder.

För att närmare belysa vad detta innebär följer ett exempel nedan.

Antaganden:

10 km ledning med nuanskaffningsvärde på 1 000 tkr som ursprungligen började användas 1978

Investering i del av anläggningen har gjorts 1985 med 100 tkr och 1999 med 200 tkr.

Beräkning:

Den andel av anläggningens totala nuanskaffningsvärde som investeringen utgör beräknas på följande sätt.

Tabell 5 Andel av nuanskaffningsvärde som investeringen utgör

Investerings år	Investering i tkr	Investeringens nuanskaffningsvärde	Andel av anläggningens totala nuanskaffningsvärde som investeringen utgör
1985	100	120	12% (120/1 000)
1999	200	220	22% (220/1000)

Utifrån ovanstående beräkning delas anläggningen upp (år, antal och NUAK) på följande sätt.

Tabell 6 Uppdelning av anläggningen

År	Antal km	Nuanskaffningsvärde i tkr
1978	6,6 (100 % -22 % -12 %)	660 (66 % av 1000)
1985	1,2 (12 % av 10)	120 (12 % av 1000)
1999	2,2 (22 % av 10)	220 (22 % av 1000)

2.5.1 Särskilt om metoder för värdering av investeringar

Nuanskaffningsvärdering av anläggningstillgångar i regleringen sker utifrån fyra värderingsmetoder. I första hand ska anläggningen värderas efter ett normvärde som motsvarar en liknande anläggning. I andra hand ska anläggningen värderas efter anläggningens anskaffningsvärde. I tredje hand ska anläggningen värderas efter det bokförda värdet. I fjärde hand ska anläggningen värderas efter ett annat skäligt värde. För att värdera anläggningen med ett normvärde tillhandahåller Ei en lista där olika anläggningar åsätts normvärden. Ett normvärde motsvarar vad det skulle kosta att anskaffa alternativt tillverka en motsvarande anläggning under tillsynsperioden. Under den första tillsynsperioden (2012-2015) användes normvärden som värderingsmetod i de flesta fallen där cirka 95 procent av kapitalbasen värderades med denna metod.

Det är rimligt att tillämpa samma metoder även vid värderingen av delvisa investeringar som vid värdering av hela anläggningen. Den första metoden som ska tillämpas vid värdering av anläggningen är normvärdeslista. Om värderingen av delinvesteringar skulle ske utifrån samma metod måste normvärdeslistan delas upp på komponentnivå där ett normvärde tas fram för varje komponent i en anläggning. Därefter skulle varje delkomponent åldersbestämmas. Normvärdeslistan bestod inför den första tillsynsperioden av cirka 800 poster. För att tillhandahålla en normvärdeslista på komponentnivå skulle det krävas att varje anläggning delades upp på cirka 3-6 komponenter. Det är därför inte möjligt att göra en sådan uppdelning av normvärdeslistan till nästa tillsynsperiod. För att en sådan uppdelning ska kunna göras måste frågan först noggrant utredas. Detta är ett jobb som är mycket resurskrävande och som inte kan göras till inrapporteringsstillfället i mars 2015. Dessutom är det osäkert huruvida en sådan uppdelning skulle vara passande att tillämpa för alla företag.

De resterande tre värderingsmetoderna är tillämpbara även för att värdera delvisa investeringar. Investeringarna ska i första hand nuanskaffningsvärderas genom den delvisa investeringens anskaffningsvärde. I andra hand ska den delvisa investeringen värderas genom det bokförda värdet. I detta fall handlar det om ifall det saknas ett anskaffningsvärde men finns ett bokfört värde exempelvis vid anskaffning av en del av en anläggning som tidigare använts av ett annat elnätsföretag. Om inte något av de två första värderingsmetoderna går att använda ska företagen bedöma anläggningens nuanskaffningsvärde utifrån en annan skälig metod.

Bestämmelser om hur lång tid bokföringen måste sparas finns i 7 kap. bokföringslagen (1999:1078). Eftersom det i dagsläget finns krav på att spara bokföringsunderlag i sju år borde företagen kunna värdera de delvisa investeringarna som genomförts de senaste sju åren samt alla framtida delvisa investeringar genom anskaffningsvärden eller bokförda värden. För övriga anläggningar där de uppgifterna inte finns kan företagen göra egna bedömningar som de anser vara mesta rimliga att tillämpa i varje enskilt fall. Ei kan sedan under tillsynsperioden granska företagens bedömningar.

Det är viktigt att komma ihåg att metoderna som ska användas för värderingen av hela anläggningen är oförändrade och följer av 6-8 §§ intäktsramsförordningen.

3 Rapporteringsföreskriften

För att Ei ska kunna pröva om elnätsföretagets förslag till intäktsram täcker skäliga kostnader för att bedriva elnätsverksamhet krävs uppgifter om företagets verksamhet. Företagen har inför den första tillsynsperioden rapporterat in uppgifter i enlighet med Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek EIFS 2010:6. Med anledning av de nya bestämmelserna i intäktsramsförordningen och de nya bestämmelserna i beräkningsföreskriften som beskrivits i det föregående kapitlet har Ei meddelat en ny rapporteringsföreskrift.

I detta kapitel beskrivs de huvudsakliga ändringarna i förhållande till den tidigare föreskriften. Ei har gjort en del andra ändringar som inte är av någon större betydelse och beskrivs därmed inte i denna rapport. Exempel på sådana ändringar är att:

- Allmänna råd har tagits bort,
- vissa rubriker har ändrats,
- vissa justeringar av språklig karaktär har gjorts och
- vissa delar som blir inaktuella eftersom dessa var anpassade till en annuitetsmetod som tillämpades under tillsynsperioden 2012-2015 har tagits bort.

Den typen av information som tidigare funnits med i allmänna råd kommer istället att framgå i en handbok för redovisning av intäktsram. Ei anser att ha informationen i en handbok kommer göra användandet enklare för de som arbetar med en ansökan om intäktsram. En handbok har även fördelen att kunna ändras och kompletteras på ett enklare sätt än en föreskrift.

3.1 Elnätsföretagen ska redovisa uppgifter om anläggningarnas ålder

3.1.1 Uppgifter om ingående kapitalbasen

De flesta uppgifter om företagens anläggningar rapporteras till Ei redan idag. Dessa uppgifter måste dock kompletteras med uppgifter om år då anläggningar ursprungligen började användas. Uppgifterna behövs eftersom det har införts nya bestämmelser i intäktsramsförordningen som innebär att en linjär metod ska tillämpas vid beräkning av kapitalförslitningen. En förutsättning för att en linjär metod ska kunna tillämpas är tillgång till uppgifter om anläggningarnas ålder.

Såsom framgår av avsnitt 2.3 i det föregående kapitlet har Ei föreskrivit om när den ekonomiska livslängden ska börja beräknas. För anläggningar som började användas före den 1 januari 2011 ska den ekonomiska livslängden beräknas från den 1 januari det kalenderår som infaller efter det kalenderår då tillgången började användas. För övriga tillgångar ska den ekonomiska livslängden beräknas från det

halvårsskifte som följer på den tidpunkt som tillgången började användas. Detta innebär att företagen ska för anläggningar som började användas före den 1 januari 2011 uppge det år då anläggningen ursprungligen började användas och för anläggningar som började användas från och med den 1 januari 2011, uppge det halvår då anläggningen ursprungligen började användas. Dessa uppgifter behövs för att Ei ska kunna beräkna kapitalkostnader i enlighet med beräkningsföreskriften.

För att förenkla för elnätsföretagen har Ei utnyttjat normgivningsbemyndigandet avseende hur anläggningarnas ålder ska bestämmas. Såsom framgår av avsnitt 2.4 i denna rapport har Ei föreskrivit att för anläggningstillgångar där det inte finns exakta uppgifter om vilket år anläggningen började användas, men där det framgår att anläggningen började användas under en viss tidsperiod får åldern bestämmas till det första året i tidsperioden. Detta innebär att uppgifter om anläggningarnas ålder kan redovisas även som en tidsperiod (tidsintervall). Elnätsföretagen själva får bedöma tidsperiodens omfattning och redovisa denna till Ei. Ei kommer sedan att beräkna kapitalkostnader för anläggningar vars ålder har redovisats som en tidsperiod utifrån det första året i tidsperioden.

I enlighet med 12 § intäktsramsförordningen ska en anläggning för överföring av el vid beräkningen av intäktsramen anses vara 38 år gammal vid utgången av år 2015 om anläggningstillgången då är äldre än 38 år eller om åldersuppgift saknas.

Ovanstående bestämmelse innebär att uppgifter om år då anläggningen började användas inte behöver redovisas för anläggningar som började användas före år 1977. Om företagen saknar åldersuppgifter för vissa anläggningar ska de redovisa detta till Ei. Ei kommer, i enlighet med förordningen, att beräkna kapitalkostnader för anläggningar som är anskaffade före 1977 och för anläggningar där åldersuppgifter saknas som att de är 38 år gamla.

De alternativ som således kan vara aktuella vid redovisning av uppgifter om anläggningarnas ålder är följande:

- 1 år (för anläggningar som ursprungligen började användas före 1 januari 2011),
- 2 halvår (för anläggningar som ursprungligen började användas efter 1 januari 2011),
- 3 tidsperiod (tidsintervall) då anläggningen började användas,
- 4 anläggningen började användas före år 1977 eller
- 5 uppgifter saknas.

Om delar av en anläggning började användas under olika år på grund av att en anläggning exempelvis successivt byggts upp under flera år eller om delar av en anläggning byts ut vid en annan tidpunkt än då anläggningen ursprungligen började användas ska detta påverka anläggningens ålder. På vilket sätt en delvis investering i en anläggning ska påverka anläggningens ålder framgår av avsnitt 2.5. För att rapportera en anläggning där delvisa investeringar har skett ska anläggningen delas upp och rapporteras i andelar efter när de olika delarna började användas. Om exempelvis en anläggning som började användas under år 1989 delvis ersätts med en komponent år 1999 som motsvarar halva anläggningens

värde ska det rapporteras att en halv anläggning började användas år 1989 och att en halv anläggning började användas under år 1999.

Uppgifter om när anläggningen började användas måste redovisas även för anläggningar som företagen planerar att börja eller sluta använda under tillsynsperioden. Alla planerade investeringar och utranteringar ska redovisas till Ei. Detta till skillnad från inrapporteringen till tillsynsperioden 2012-2015 då investeringar i en anläggningstillgång som ersätter en anläggningstillgång som i huvudsak är likadan inte behövde redovisas.

För investeringar måste det redovisas dels uppgifter om det halvår då anläggningen planeras börja användas i verksamheten och dels uppgifter om när anläggningen ursprungligen började användas. För helt nya anläggningar kommer dessa uppgifter att stämma överens dvs. det halvåret då anläggningen planeras börja användas kommer att redovisas även som det halvåret då anläggningen ursprungligen började användas.

Om man däremot planerar att investera i anläggningar som ursprungligen började användas vid en annan tidpunkt kommer dessa uppgifter att vara olika. Detta kan t.ex. vara aktuellt om ett elnätsföretag köpt en anläggning av ett annat elnätsföretag. Företagen får dels redovisa det halvåret då anläggningen planeras börja användas i den egna verksamheten och dels uppgifter om när anläggningen ursprungligen började användas i det säljande företags verksamhet.

För utranteringar måste redovisas dels uppgifter om det halvår då anläggningen planeras sluta användas och dels uppgifter om när anläggningen ursprungligen började användas.

Ei redovisar nedan några exempel på redovisning av planerade investeringar och utranteringar för att tydliggöra hur redovisningen ska ske.

Exempel

1. En ny anläggning börjar användas i den egna verksamheten under maj 2016
2. En anläggning som ursprungligen började användas 1980 tas i bruk i den egna verksamheten under maj 2016
3. En anläggning som ursprungligen började användas under 1980-1985 tas i bruk i den egna verksamheten under maj 2016
4. En anläggning där uppgifter om när den ursprungligen började användas saknas slutar användas i den egna verksamheten under maj 2016
5. En anläggning som ursprungligen började användas 1990 slutar användas i den egna verksamheten under maj 2016
6. En anläggning som ursprungligen började användas under 1980-1985 slutar användas i den egna verksamheten under maj 2016

Nedan följer redovisning av de olika anläggningarna.

Tabell 7 Redovisning av exempel

	Investering / Utrangering	Uppgifter om halvår då anläggningen börjar/slutar användas	Uppgifter om när anläggningen ursprungligen börjar/slutar användas
1	Investering	H1 2016	H1 2016
2	Investering	H1 2016	1980
3	Investering	H1 2016	1980-1985
4	Utrangering	H1 2016	Ålder saknas
5	Utrangering	H1 2016	1990
6	Utrangering	H1 2016	1980-1985

Inför tillsynsperioden redovisas uppgifter om för perioden planerade investeringar och utrangeringar. Efter tillsynsperioden redovisas verkligt utfall avseende dessa. Uppgifter om de planerade investeringarna och utrangeringarna behöver inte redovisas med samma detaljeringsgrad som uppgifter om verkliga investeringar och utrangeringar. Detta är oförändrat jämfört med inrapporteringen inför första tillsynsperioden (2012-2015). Redovisningen av åldersuppgifter sker dock på samma detaljeringsgrad både före och efter perioden. Detta med anledning av att åldersuppgifterna behövs för beräkning av kapitalkostnader.

3.1.2 Uppgifter om anläggningar som ingår i kapitalbasen som reservmaterial

Uppgifter om när anläggningen ursprungligen började användas ska lämnas även för anläggningar som ingår i kapitalbasen som reservmaterial. Med tidpunkt för ibruktagande för reservmaterial avses den tidpunkten då anläggningen började användas i verksamheten. Den tidpunkten kan vara både då anläggningen faktiskt började användas i nätverksamheten och så småningom blev reservmaterial och tidpunkten då anläggningen började användas som reservmaterial. Med andra ord så har det ingen betydelse på vilket sätt anläggningen började användas utan när den började användas för första gången. Exempelvis ska en anläggning som anskaffades år 1999 som reservmaterial även anses ha börjat användas år 1999.

Vid värdering av reservmaterial är det bara materialkostnaden som ingår vilket innebär att värdet som reservmaterial åsätts är lägre än det värde som anläggningen skulle åsättas om den faktiskt användes i nätverksamheten. Med anledning av detta måste alla omklassificeringar redovisas till Ei.

Om en anläggning omklassificeras från reservmaterial till en anläggning som används i verksamheten innebär detta att anläggningen får ett högre nuanskaffningsvärde. Redovisning av detta sker på så sätt att den delen som utgör

skillnad mellan det nya nuanskaffningsvärdet och det gamla nuanskaffningsvärdet anses börjat användas under det år då anläggningen omklassificerades från reservmaterial till en anläggning som används i verksamheten.

Exempelvis om en anläggning som är reservmaterial nuanskaffningsvärdenas år 1999 till 1 000 tkr (i 2000 års prisnivå) och sedan började anläggningen användas under år 2005 där på grund av ökade kostnader nuanskaffningsvärdet (i 2000 års prisnivå) uppgår till 2 000 tkr ska 1 000 tkr av anläggningen anses ha börjat användas år 1999 och 1 000 tkr av anläggningen ska anses ha börjat användas år 2005.

3.2 Elnätsföretagen ska redovisa uppgifter om anläggningar som finansierats genom statligt stöd

Av 13 § intäktsramsförordningen framgår att om en anläggningstillgång har finansierats genom ett lån från staten enligt avtal som avses i 4.kap 9 b § ellagen (1997:857) ska nätkoncessionshavarens kostnader vid beräkning av intäktsramen anses ha minskat med ett belopp som beräknas med utgångspunkt i lånet. Det framgår också att avdraget inte ska göras för en anläggningstillgång vars ekonomiska livslängd har gått till ända. Närmare bestämmelser om hur avdraget ska beräknas framgår av 14 §.

För att Ei ska kunna beräkna avdraget behöver berörda elnätsföretag lämna vissa uppgifter. I den reviderade rapporteringsföreskriften finns emellertid bara en bestämmelse (4. kap. 11§) som innebär att om nätkoncessionshavaren under tillsynsperioden kommer ha anläggningar i drift som finansierats genom statligt stöd enligt ellagen ska detta redovisas till Ei. Detta innebär att företagen, i samband med sin ansökan om intäktsram, behöver redovisa om de kommer att ha sådana anläggningar under tillsynsperioden. De företag som redovisar att de har sådana anläggningar kommer att kontaktas av Ei så att de kan lämna de ytterligare uppgifter som behövs för beräkning av avdraget i särskild ordning. Ei anser att en sådan hantering är rimlig då det antagligen kan bli aktuellt bara för ett fåtal företag.

3.3 Elnätsföretagen ska redovisa uppgifter om kostnader som finns redovisade bland löpande påverkbara kostnader men som beaktats vid åldersbestämningen

Elnätsföretagen använder olika redovisningsprinciper vilket innebär att samma åtgärder kan redovisas både som drift- och underhållskostnader och som kapitalkostnader. I och med att Ei:s metod för prövning av intäktsramar till en viss del har sin utgångspunkt i företagens redovisning kan detta leda till att företagen får dubbelkompensation för vissa kostnader. Problematiken har belysts även tidigare men bedömts vara av ganska begränsad karaktär. Med anledning av att delvisa investeringar som företagen gjort i befintliga anläggningar får beaktas vid åldersbestämningen har frågan aktualiserats på nytt då vissa åtgärder som redovisas som drift- och underhållskostnader även kan beaktas vid åldersbestämningen och på sätt bidra till en lägre ålder på anläggningen och därmed till en högre kapitalkostnad. Detta innebär att en och samma kostnad i

regleringen kan täckas både genom löpande påverkbara kostnader och genom kapitalkostnader.

För att risken för dubbelkompensation ska elimineras anser Ei att det är rimligt att kostnader som redovisats som drift- och underhållskostnader men även beaktas vid åldersbestämningen särredovisas till Ei så att de kan exkluderas från företagets påverkbara kostnader. Uppgifterna behöver enligt 4 kap. 15 § p. 6 rapporteringsföreskriften lämnas för åren 2010 - 2013 då dessa år utgör utgångspunkt för beräkning av företagets löpande påverkbara kostnader.

3.4 Affärsverket svenska kraftnät omfattas av Ei:s rapporteringsföreskrift

I kapitalbasförordningen fanns i 4-6 §§ och i 8 § särskilda bestämmelser som enbart gällde SvK. Tillsynsperiod för SvK var ett och inte fyra år. Ytterligare skillnad var att en anläggningstillgång skulle ingå i kapitalbasen från och med den kalendermånad som följer på den tidpunkt då den börjat användas och inte från det halvårsskiftet som följer på den tidpunkt då tillgången började användas. Med anledning av dessa skillnader omfattades inte SvK av den tidigare inrapporteringsföreskriften. SvK rapporterade dock in, i samband med sin ansökan om intäktsram, uppgifter som i huvudsak motsvarar de uppgifterna som de övriga företagen rapporterar in men uppgifterna lämnades för andra tidsperioder.

I och med att det inte längre finns skillnader mellan SvK och övriga elnätsföretag omfattas även SvK av rapporteringsföreskriften. Det finns bara några få uppgifter som skiljer sig mellan SvK och de övriga elnätsföretagen. Dessa är att SvK kan ha kostnader och intäkter som uppstår med anledning av finansiering av förstärkning av nätet som övriga företag inte kan ha samt att SvK har vissa specifika löpande kostnader.

Av 5 kap. 24 a § ellagen framgår att om ett stamnätsföretag, som är en statlig myndighet, har finansierat en förstärkning av elnätet enligt ett sådant avtal som avses i 4 kap. 9 b §, ska stamnätsföretagets kostnader med anledning av avtalet anses ha uppstått i företagets nätverksamhet. Det framgår även att stamnätsföretagets intäkter med anledning av avtalet ska omfattas av den intäktsram som fastställs för SvK. Med anledning av dessa bestämmelser måste SvK rapportera in både intäkter (6 kap. 7 § rapporteringsföreskriften) och kostnader som uppstått med anledning av avtalen (4 kap. 14 § p.7 och 18 § p. 7 samt 6 kap. 5 § p. 7)

3.5 Elnätsföretagen ska dokumentera uppgifter om anläggningarnas ålder

Elnätsföretaget har enligt 15 § intäktsramsförordningen en skyldighet att löpande dokumentera vissa uppgifter om de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen. Ei har i enlighet med samma paragraf rätt att meddela närmare föreskrifter om dokumentation.

Även enligt kapitalbasförordningen hade Ei föreskriftsrätt avseende dokumentation. Ei utnyttjade sin föreskriftsrätt inför tillsynsperioden 2012 – 2015 och föreskrev om följande. Elnätsföretaget ska dokumentera information om de

anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen. Elnätsföretaget ska dokumentera vilken värderingsmetod som använts och det underlag som styrker valet av värderingsmetod och hur nuanskaffningsvärdet har beräknats. Dokumentationen om anläggningstillgångarna ska även innehålla mer specificerade uppgifter såsom typ av anläggning, teknisk specifikation, spänning och om anläggningen ägs, hyrs, leasas eller tillhandahålls på annat sätt. Dessa bestämmelser är oförändrade och finns kvar i den reviderade föreskriften.

I och med att även uppgifter om när anläggningar började användas ska redovisas till Ei och beaktas vid beräkningen av företagens kapitalkostnader för tillsynsperioden 2016 – 2019 är det viktigt att företagen dokumenterar dessa uppgifter. Ei har därför utökat dokumentationskraven i rapporteringsföreskriften (7 kap. 2 § p. 7 och 4 §) så att även uppgifter om anläggningarnas ålder omfattas.

Elnätsföretaget ska därmed för de tillgångar som ingår i kapitalbasen dokumentera även uppgifter om år då anläggningen ursprungligen började användas. De åldersuppgifter som kan vara aktuella vid åldersbestämningen är

- 1 år (för anläggningar som ursprungligen började användas före 1 januari 2011)
- 2 halvår (för anläggningar som ursprungligen började användas efter 1 januari 2011)
- 3 tidsperiod (tidsintervall) då anläggningen började användas
- 4 anläggningen började användas före år 1977
- 5 uppgifter saknas.

Om en anläggningstillgång har börjat användas vid olika tidpunkter och redovisats under flera olika år ska detta dokumenteras. Det ska utifrån dokumentationen kunna härledas under vilka år en anläggning har redovisats. Företagen ska dokumentera även de metoder som har legat till grund för uppdelningen av anläggningen i olika år.

Elnätsföretagen ska på begäran av Ei, vid handläggningen av ansökan om intäktsram eller i samband med tillsynen, kunna visa på vilket sätt de redovisade uppgifterna om när anläggningar börjat användas tagits fram samt visa något slags underlag som styrker åldersuppgifterna. Det kan t.ex. vara bokföringsunderlag med uppgifter om anskaffningsår.

